

Den Hospodinův (Sofonjáš)

Texty na tento týden

Sf 1,2–4.7–9.12.17.18; 2,1–5; 3,1–5; Na 1,1–3

Základní verš

„Hrozný bude Hospodin, až udeří na ně: stihne úbytými všechny bohy země. Každý se mu bude klanět ze svého místa, i všechny ostrovy pronárodů.“ (Sf 2,11)

Hlavní myšlenka

Soud přichází. Milost a slitování jsou však stále dostupné těm, kteří je horlivě hledají.

Kdyby se knihy proroků řadily chronologicky, byl by Sofonjáš vložen mezi Izajáše a Jeremjáše. Za vlády Menašeho, nejbezbožnějšího judského krále, podporoval Sofonjáš svým kázáním Jeremjáše a společně napomohli oživení za vlády Jóšijáše, který byl vnukem Menašeho.

Sofonjášovo kázání odsuzovalo zkaženost, která bujela v judské společnosti. Prorok vybízel lid k tomu, aby činil pokání, protože Hospodin ho ve své lásce stále ještě volá k pokoře a oddanosti. Jeho poselství mělo dvě zásadní témata: hrozí bezprostřední a celosvětový soud, který postihne i samotný Boží lid; současně však platí zaslíbení, že zachránění ze všech národů se připojí k ostatku Izraele a spolu s ním budou sloužit Bohu a těšit se z jeho požehnání. Při studiu lekce na tento týden se dozvíme, že Sofonjášovo poselství je stále důležité pro ty, kdo hlásají padlému světu Boží poselství o naději.

Den tmy

²*Sklidím z povrchu země úplně všechno, je výrok Hospodinův. ³Sklidím lidi i dobytek, sklidím nebeské ptactvo i mořské ryby, pohoršení spolu se svévolníky. Vyhladím člověka z povrchu země, je výrok Hospodinův. ⁴Napřáhnu svou ruku na Judu, na všechny obyvatele Jeruzaléma, vyhladím z tohoto místa, co zůstalo z Baala, i jméno žreců a kněží... ⁷Ztiš se před Panovníkem Hospodinem, vždyť den Hospodinův je blízko! Hospodin připravil oběť, jako svatě oddělil ty, které pozval. ⁸Stane se v den Hospodinova obětního hodu: Ztrestám velmože i královské syny, všechny ty, kdo si oblékají cizokrajný šat; ⁹onoho dne ztrestám každého, kdo přeskakuje práh, ty, kdo naplní dům svého Pána násilím a lstí. ... ¹²V té době prohledám Jeruzalém se svítilnami, ztrestám muže, kteří jsou jako zksýlé víno nad svým kalem, kteří si v srdci říkají: „Hospodin neudělá nic dobrého ani zlého.“ ... ¹⁷Sešlu na lidi soužení a budou tápat jako slepci, neboť zhřešili proti Hospodinu; jejich krev bude odklizena jako prach, jejich vnitřnosti jako mrva. ¹⁸Jejich stříbro ani zlato je nedokáže v den Hospodinovy prchlivosti vysvobodit; ohněm jeho rozhorlení bude požena celá země. Ano, učiní náhlý konec všem obyvatelům země! (Sf 1,2–4.7–9.12.17.18)*

Osobní studium

Těžistěm Sofonjášova poselství je „den Hospodinův“ (Sf 1,7). Podle biblických proroků se den Hospodinův vztahuje k určitému časovému období, kdy Bůh zasáhne do lidských událostí, aby zachraňoval i soudil. Většina obyvatel starověkého Izraele věřila, že v tento den Hospodin zachrání a vyvýší Izrael, zatímco nepřátelské národy budou navždy zničeny. K velkému překvapení však prorok prohlásil, že den Hospodinův se stane dnem záhuby dokonce i pro Boží lid (Sf 1,1–5), protože zhřešil proti Bohu (Sf 1,17).

Sofonjáš přirovnává blížící se soud ke smetení veškerého života z povrchu země za dnů potopy (Gn 6–8). Výčet těch, kteří budou zničeni, je oproti původnímu Božímu stvoření uspořádán v opačném pořadí (Sf 1,2.3): lidstvo, dobytek, nebeské ptactvo a mořské ryby (srovnej s Gn 1,20–27).

Prorok varoval lidi, že ze soudu se nebudou moci vykoupit (Sf 1,18). Ani stříbro, ani zlato je nezachrání před Hospodinovým hněvem. Samolibí obyvatelé Jeruzaléma prohlašovali, že Bůh neudělá nic dobrého ani zlého. Prostě nečekali, že Hospodin nějak zasáhne (Sf 1,12).

Boží soudy však mají i další rozměr. Sofonjáš hned na začátku další kapitoly své knihy objasňuje, že Boží soud má nejen trestat, ale také napravovat. Hospodin zaslibuje úkryt těm, kdo ho hledají (Sf 2,3). Den Hospodinův je více než konec světa. Je to počátek budoucího nastolení Boží vlády, která potrvá věčně.

Aplikace

Přečti si Sf 1,18. V jakém směru zakoušíme dokonce i nyní pravdivost principu, o němž se zde hovoří? Tedy z jakých situací, jimž jsi čelil, tě nemohly zachránit peníze, moc či postavení?

Pokorní země

¹Vzchop se, vzpamatuj, pronárode nestoudný, ²dříve než vstoupí v platnost výnos, a jako plevy přelétne den, dříve než vás stihne planoucí hněv Hospodinův, dříve než vás stihne den Hospodina hněvu. ³Hledejte Hospodina, všichni pokorní země, kdo jednáte podle jeho práva. Hledejte spravedlnost, hledejte pokoru, snad se skryjete v den Hospodina hněvu. (Sf 2,1–3)

Osobní studium

V Sofonjášovi 2,1–3 prorok volá lidi k pokání. Přestože jim hrozí zkáza, stále ještě mají čas na to, aby se ukryli před pohromou, ale pouze tehdy, bude-li se národ kát. Svévolníci, kteří odmítnou činit pokání, budou v den soudu stráveni jako plevy. V Žalmu 1,4 jsou svévolníci také přirovnáni k plevám a nakonec hynou.

Slovy „hledejte Hospodina“ Sofonjáš povzbuzuje ty, kdo se pokořují před Bohem, aby se pevně drželi své víry. Prorok říká, že hledat Hospodina je totéž jako hledat spravedlnost a pokoru. Ti, kdo chtějí uniknout přicházejícímu soudu, musí nutně zaujmout tento kající postoj.

Sofonjáš nazývá kající se lidi „pokorní země“ (Sf 2,3). Jak vysvětlují následující texty tento výraz, který se překládá také jako „ubožáci na zemi“ (Mt 5,3; Ž 76,10; Iz 11,4; Am 8,4)?

Pokorní jsou ti lidé, kteří zachovávají věrnost Bohu a nechávají se jím vést a učit. Žalmista říká: „Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu. On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě“ (Ž 25,8,9). Prorok naléhá na pokorné, aby se připravili na přicházející soud tím, že budou hledat Boha, spravedlnost a pokoru.

Možnost přežití pokorných, kteří zachovávají věrnost, je vyjádřena slovem „snad“. Přežití závisí výhradně na Boží milosti – a milost je něco, co bychom nikdy neměli pokládat za samozřejmost. Tváří v tvář hrozící zkáze nám milosrdný Bůh dává naději do budoucna. Hospodin zaslíbil, že ukryje všechny, kdo v něj věří (Jl 4,16; Na 1,7). Tato víra vylučuje spoléhání se na sebe, lstivost a klam.

Aplikace

„Nikdo není zdánlivě bezmocnější, ve skutečnosti však neporazitelnější, než člověk, který cítí svou prázdnotu a plně spoléhá na zásluhy Spasitele. Modlitbou, studiem Božího slova a vírou v stálou Boží přítomnost může i ten nejslabší člověk žít ve spojení s živým Kristem, který ho uchopí svou pevnou rukou a už ho nikdy nepustí.“ (ŽNP 90; MH 182) Máš nějakou vlastní zkušenost s těmito neuvěřitelnými zaslíbeními? Jak se můžeš naučit takto důvěrně chodit s Hospodinem?

Zkažené město

¹Běda městu, které hubí, vzpurnému a potřísněnému! ²Poslouchat nechce, napomenutí nepřijímá, nedoufá v Hospodina, nepřibližuje se k svému Bohu. ³Jeho velmožové jsou uprostřed něho jako řvoucí lvi, jeho soudcové jak vlci za večera, do jitra nenechají nic neohryzaného; ⁴jeho proroci jsou chvastouni, muži věrolomní; jeho kněží znesvěcují, co je svaté, znásilňují zákon. ⁵Spravedlivý Hospodin je uprostřed něho, bezprávi neučiní, každé jitro vynáší na světlo svůj soud, denně, bez ustání, ale ten, kdo se dopouští bezprávi, nezná studu. (Sf 3, 1–5)

Osobní studium

Jedno přísloví říká, že pod lampou je největší tma. Toto přísloví je možné aplikovat na morální stav Jeruzaléma v době Sofonjáše. Prorok vyhlásil Boží soudy nad sousedními zeměmi Judy (viz Sf 2), kterými byly pelištejská země na západě, Moáb a Amón na východě, Kúš na jihu a Asýrie na východě. Tím však Sofonjáš nekončí. Pokračuje a odhaluje hříchy těch, kdo žijí v Božím městě na zemi, v samotném Jeruzalémě.

Jak mohl Boží lid, který dostal tolik světla a pravdy, nakonec propadnout takové zkaženosti? Jak se můžeme chránit, aby se nám nestalo něco podobného?

Středem Sofonjášova zájmu je hlavní město Judy. Z morálního úpadku města viní prorok jeho vůdce. Zkaženost vychází z neschopnosti vůdců plnit určené role a povinnosti (srovnej s Jr 18,18 a Ez 22,23–30). Zkažený dvůr spravovaný velmoži je přirovnán ke „řvoucím lvům“ a soudcové jsou vyličení jako „vlci za večera“. Chrám si nevede o nic lépe, protože kněží neučí Boží slovo a proroci nemluví pravdu.

„Za vlády krále Jóšijáše uslyšel Hospodinovo slovo také prorok Sofonjáš. Dostal za úkol oznámit, jaké důsledky bude mít dlouhotrvající odpadnutí a jaká sláva čeká na Boží věrné. Toto poselství o soudu, který dopadl na Judu, se rovněž vztahuje na události, jež postihnou zatvrzelý svět při druhém příchodu Ježíše Krista.“ (OSU 148.149; PK 389)

Aplikace

Rozhlédni se kolem sebe. Přestože tento svět vypadá lákavě, je odsouzen ke konečnému zániku. Člověk ani nemusí věřit Bibli, aby viděl, jak snadno může k takovému zničení dojít. Proč je Pán tvou jedinou nadějí a jak se můžeš naučit stále více na něj spoléhat a nevěřit marným a prázdným věcem tohoto světa?

Boží radost

Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe, bohatýr, který zachraňuje, raduje se z tebe a veselí, láskou umlká a opět nad tebou jáásá a plesá. (Sf 3,17)

Osobní studium

V poslední části knihy Sofonjáš (Sf 3,9–20) přechází prorok od tématu hněvu k obnově. Po soudu se dostáváme ke konečným Božím cílům. Až budou národy potrestány, budou společně vzývat Hospodina a upřímně mu sloužit. Hospodin očistí rty lidu, aby ho všichni mohli uctívat a chválit tím, že mu budou sloužit. Malý, ale pokorný a věrný ostatek Judy přežije a zaujme místo pyšných vůdců.

Ale nejdůležitější je skutečnost, že Bůh se zabydlí uprostřed svého lidu a napraví minulé křivdy. Už nebudou muset žít ve strachu, protože Hospodin bude se svým lidem, bude přebývat v jejich středu. Stane se jejich Vysvoboditelem a Spasitelem. „Budou se pást a odpočívat a nikdo je nevyplaší“ (Sf 3,13).

Taková požehnání jsou důvodem k tomu, aby se Boží lid radoval z Hospodina. Prorok ale prohlašuje, že Bůh se bude radovat ze svého lidu. Jeho láska a radost z něj bude tak veliká, že nad nimi bude jáásat a plesat.

Velký Král a Bohatýr ochrání a obhájí svůj lid. Daruje lidem vítězství, které pro ně vydobyl na kříži. Vyvyšší pokorné a promění potupu, utrpení a odcizení v prožitek pocty, požehnání a jeho přítomnosti.

Aplikace

I navzdory tak naléhavým varováním poskytl Hospodin svému lidu naději. Jak se můžeme jako adventisté sedmého dne, kteří věří zaslíbením o druhém příchodu, naučit den co den žít s touto nadějí? Jak se můžeš naučit udržovat tuto naději živou, a to zvláště v těžkých dobách, kdy ti svět nabízí jen žal?

Boží odpověď na nespravedlnost

¹Výnos o Ninive. Kniha vidění Nahuma Elkóšského. ²Hospodin je Bůh žárlivý a mstitel. Mstitel je Hospodin, vládce rozhořčený. Pomstou stihá Hospodin své protivníky, hněvem pronásleduje nepřátele. ³Hospodin je shovívavý a velkorysý, ale viníka bez trestu neponechá. (Na 1,1–3)

Osobní studium

Nahumovo proroctví je Božím slovem namířeným proti královstvím tohoto světa, jejichž typickým představitelům bylo Ninive. Prorok obdržel poselství o tom, že na asyrskou říši dopadne Boží trest. Oznámil, že její hlavní město Ninive padne a již nikdy nepovstane. Mluvil s naprostou jistotou, protože mu Hospodin skrze dar proroctví (Na 1,1) ukázal, co se stane. Hospodin neponechá viníka bez trestu (Na 1,3; Ex 34,6.7).

Asyřané vyplenili mnohá města a podrobili si celé národy. Měli nenasytnou touhu po moci. Byli nechvalně proslulí svou krutostí. Jako Boží „břitva“ (Iz 7,20) kosili své sousedy. Nyní nastal čas, aby byla břitva zlomena. Nástroje Božího soudu nejsou zproštěny soudu. Ninive již neexistuje, ale proročké svědectví žije dál. Připomíná nám, že ačkoli se nám zdá, že Boží spravedlnost přichází později, než bychom si představovali, v konečném důsledku ji nic nezastaví.

Ninivští si již mnoho let před Nahumem vyslechli Jonášovo kázání, činili pokání a Bůh jejich město ušetřil. Kajičnost jim však nevydržela; lidé se vrátili k původnímu stylu života. Mnohé země, jež trpěly pod břemenem jejich útlaku, jednou přivítají zprávu o pádu Ninive s velkým zadostičiněním. Jednou přijde posel, který přinese dobrou zprávu (Iz 52,4.7), že moc Asýrie s jejími bohy je zlomena. Boží lid bude opět moci v klidu uctívat Boha.

Oč je větší Hospodinův hněv, o to něžnější je jeho milost. Chrání ty, kdo čekají, až se v plnosti projeví jeho dobrota. Nahum představuje Boha, který pečuje o ty, kdo mu důvěřují, ale své nepřátele zažene valící se povodní do tmy (Na 1,8).

Prorok na jednu stranu představuje Boží moc. Veškeré stvoření se před ním třese. Hospodin nestrpí, aby hřích trval věčně. Zároveň je však Spasitelem těch, kdo mu věří. Neexistuje žádná střední cesta. Jsme buď na jedné, nebo na druhé straně. Ježíš řekl: „Kdo není se mnou, je proti mně“ (Mt 12,30).

Aplikace

Bůh nenávidí hřích, ale miluje hříšníka. Ježíš Kristus zemřel i za tvé hříchy a nabízí ti milost a ospravedlnění. Jak se konkrétně v tvém životě může projevit vděčnost za tento dar?

Podněty k zamyšlení

„Přesné a neomylné jsou Boží záznamy o činech jednotlivých národů. Dokud jim Bůh nabízí milost a volá je k pokání, nechává je otevřené; když však jejich nepravost překročí mez, kterou Bůh předem stanovil, dopadne na ně Boží hněv. Záznamy jsou uzavřeny.“ (OSU 141; PK 364)

„Lidstvo se bude muset před nepadlými světy zodpovídat Soudci celé země, tomu, kterého odsoudili a ukřižovali. Nastane den velkého účtování, den Boží odplaty. Pak už Kristus nebude stát před Pilátovým soudem. Tehdy Pilát, Herodes a všichni ti, kdo se mu vysmívali, kdo ho bičovali, zavrhli a ukřižovali, pochopí, co to znamená pocítit hněv Beránka. Zjeví se před nimi pravá povaha jejich skutků.“ (TM 132)

Otázky k rozhovoru

- 1. Někteří lidé v Sofonjášově době se dopouštěli hrozných věcí jak proti Hospodinu, tak proti svým krajanům. Jiní byli jen lhostejní, když k těmto zlým skutkům docházelo. Který z těchto dvou hříchů je horší?*
- 2. „Nikdo není zdánlivě bezmocnější, ve skutečnosti však neporazitelnější, než člověk, který cítí svou prázdnotu a plně spoléhá na zásluhy Spasitele. Modlitbou, studiem Božího slova a vírou v stálou Boží přítomnost může i ten nejslabší člověk žít ve spojení s živým Kristem, který ho uchopí svou pevnou rukou a už ho nikdy nepustí.“ (ŽNP 90; MH 182) Co znamená výraz „plně spoléhá na zásluhy Spasitele“? Jak nám tato slova odhalují velikou pravdu o spasení pouze z víry v Krista a proč má tato pravda tak klíčové postavení ve všem, čemu věříme? Nebudeme-li se spoléhat na Ježíšovy zásluhy, na čí zásluhy se pak můžeme spolehnout?*
- 3. Proč lidé – a zvláště ti, kteří žijí v bohatství a pohodlí – tak snadno zapomínají, že jsou ve všem zcela závislí na Bohu? Jak se můžeme chránit před tímto osudným klamem?*
- 4. Zamyslete se hlouběji nad představou Hospodina, který si prozpěvuje a raduje se ze svého lidu. Máme sklon představovat si spíše sami sebe, jak zpíváme a radujeme se z Boha a z toho, co pro nás udělal. Co to znamená, že Bůh zpívá a raduje se z nás? Je to vůbec možné, když vezmeme v úvahu poněkud žalostný stav, v němž se všichni nacházíme?*